

หลักสูตรการประกอบอาชีพการทำชะลอมไม้ไผ่
จำนวน 6 ชั่วโมง
กลุ่มวิชาอาชีพด้านอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรม
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอตะพานหิน

ความสำคัญ

การจักตอก เป็นภูมิปัญญาชาวบ้านที่ใช้ประโยชน์จากไม้ไผ่เพื่อใช้เป็นเครื่องจักสานหรือ ไข่มดสิ่งของต่างๆ ซึ่งจะแตกต่างกันตามวัตถุประสงค์ของการใช้งาน ชาวบ้านเรียกไม้ไผ่ที่จักบางๆ ว่าตอก ตอกที่ทำจากไม้ไผ่ สามารถทำเครื่องจักสานที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ตลอดถึงคติความเชื่อใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา การขนานสานกล่าว คำว่าแก่น คนเมืองเวลาขนานสานกล่าวก็ใช้สวยข้าวตอก ดอกไม้แล้วใช้ตอกมัดผูกกับต้นไม้ แล้วบอกกล่าวรำไรไร ในสิ่งที่ตนเองอยากจะได้ อยากจะให้เกิดขึ้นกับผีนางไม้ เทพบุตร เทพธิดา เมื่อถึงเวลาได้ในสิ่งที่สมประสงค์แล้ว ผู้บอกกล่าวก็จะไปแก้มัดสวยดอกไม้ที่ตนเองนำไปมัดไว้ ชาวบ้านจึงเรียกว่า แก่น ตอก ผูกพันกับวิถีชีวิตผู้คนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เกี่ยวข้องสัมพันธ์ทุกขั้นตอนในการดำเนินชีวิต นับแต่เกิดจนตาย ใช้ทั้งงานมงคลและอวมงคล การดำเนินชีวิตไม่ได้เป็นเรื่องยาก หากรู้จักปรับตัวและเลือกใช้สิ่งที่อยู่ใกล้ตัว ค้นพบและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง ชีวิตก็มีคุณค่า ชั้นแรกในการจักตอกเราต้องหาไม้ไผ่มาสำหรับการจักให้เป็นริ้วตอกเสียก่อน จะให้ตีไม้ที่จะใช้จักตอกได้ดีเขาเรียก"ไม้ปล้องเดียว" ถ้าปล้องมันจะยาวสักหน่อยทำให้ได้ตอกริ้วยาว ๆ แต่ต้นไผ่ตามภาพนี้เป็นไม้ไผ่ธรรมดา แต่มันก็สามารถจักให้เป็นตอกไว้ใช้ประโยชน์ได้เหมือนกัน และลำที่จะนำมาทำเป็นตอกควรเป็นลำอ่อน ๆ เลือกที่ปล้องยาว ๆ สักหน่อยก็พอใช้ได้ และควรจักจากลำไผ่เพียงปล้องเดียว เพราะถ้าจักจากสองลำเวลาแห้งตอกจะหักและขาดง่ายตรงข้อต่อของปล้อง แต่การจักจากสองปล้องก็ใช้ได้เหมือนกันเพียงแต่ว่ามันเก็บไว้ได้ไม่นานเหมือนจักจากปล้องเดียว

สกร.อำเภอตะพานหิน ได้รับงบประมาณปี 2567 ดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมศูนย์ฝึกอาชีพชุมชนรูปแบบกลุ่มสนใจ ตามความต้องการของชุมชนจึงจัดทำหลักสูตรวิชาการทำชะลอมไม้ไผ่ หลักสูตร 6 ชั่วโมง เพื่อฝึกทักษะอาชีพให้กับชุมชนได้เกิดรายได้และเป็นอาชีพเสริมต่อไป

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรด้านอุตสาหกรรมหรือหัตถกรรมที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน และความต้องการของชุมชน
2. ประชาชนสามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัว ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำชะลอมไม้ไผ่
2. มีทักษะในการเลือกซื้อ เลือกใช้วัตถุดิบได้
3. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
4. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายได้
5. สามารถเป็นอาชีพให้กับชุมชนได้
6. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
7. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพระยะสั้น หลักสูตรการทำชะลอมไม้ไผ่

กลุ่มเป้าหมาย

มี 4 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
3. ผู้สูงอายุ
4. ผู้พิการ

ระยะเวลา

จำนวน	6	ชั่วโมง
ภาคทฤษฎี	1	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	5	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ช่องทางการประกอบอาชีพการทำชะลอมไม้ไผ่	1. เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ 2. เพื่อนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อมีอาชีพและสร้างรายได้เพิ่ม	1. ความเป็นมาของการทำชะลอมไม้ไผ่ 2. ความสำคัญของการทำชะลอมไม้ไผ่ 3. ประโยชน์ของการทำชะลอมไม้ไผ่ 4. ประเภทของการทำชะลอมไม้ไผ่	1.วิทยากรบรรยายให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำชะลอมไม้ไผ่ และทำแบบทดสอบก่อนเรียน	30 นาที	-
2.	ทักษะการประกอบอาชีพการทำชะลอมไม้ไผ่	1.สามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำชะลอมไม้ไผ่ได้ 2.สามารถทำชะลอมไม้ไผ่ตามขั้นตอนได้	1. การทำชะลอมไม้ไผ่ - อุปกรณ์ที่ใช้ - กาวลาเท็กซ์ - ยูรีเทน - แปรง 2 นิ้ว - วิธีทำการทำชะลอมไม้ไผ่ - นำตอกไม้ไผ่มาสานขึ้นรูป - นำเส้นไม้ไผ่แบนสอดขัดกับตอกไม้ไผ่บริเวณฐานกันชะลอม เพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับกันชะลอม - นำตอกไม้ไผ่มาสานขึ้นรูปตัวชะลอมและสานขัดสลับกันไปเรื่อยๆ จนได้ความสูงตามที่ต้องการ - นำกรรไกรมาตัดตกแต่งขอบชะลอมให้เรียบร้อย - นำตอกไม้ไผ่มัดปลายตอกเข้าหากันเพื่อเป็นหูหิ้วชะลอมเป็นอันเสร็จสิ้น	1.วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์การทำชะลอมไม้ไผ่อย่างเหมาะสมและปลอดภัย 2. วิทยากรสาธิตขั้นตอนการทำชะลอมไม้ไผ่ 3. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้คำแนะนำ	-	5 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3	การติดตามและประเมินผลการฝึกทักษะการทำชะลอมไม้ไผ่	1. ติดตามผู้รับการอบรม สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. ความรู้ความเข้าใจในการทำชะลอมไม้ไผ่ 2. ทักษะการปฏิบัติ 3. คุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ 4. แบบประเมินความพึงพอใจ	1. ผู้เรียนสามารถมีผลงานที่ปฏิบัติ 2. ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน 3. ผู้เรียนทำแบบประเมินความพึงพอใจ	30 นาที	-

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการบรรยาย
2. แหล่งเรียนรู้ / อินเทอร์เน็ต / เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. แบบประเมินความพึงพอใจ
2. ประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาอบรมและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผ่านการประเมินจากแบบทดสอบหลังเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

.....
(นายเกรียงไกร ทองศักดิ์)

ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอตะพานหิน

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอตะพานหิน

ผู้อนุมัติหลักสูตร